

זה הדרך

ZO HADEREKH زوهديرخ

להצטרפות לעדכוני
'זו הדרך' בוואטסאפ

גיליון 18 / 7 במאי 2025

עמ' 3

חובה להתנגד לכיבוש עזה

צילום: יעקב וינדל / פלאש 90

העובדים

מסרבים

לשתוק

עמ' 6,4

ראש עיר צדיק אחד ורע לו

"חבר הכנסת אביגדור ליברמן הגיב לנאום המקומם של ראש עיריית הוד השרון, אמיר כוכבי, אשר השווה את הלחימה ברצועת עזה לשואה. ליברמן דרש מיו"ר האופוזיציה יאיר לפיד לגנות את הדברים כיוון שכוכבי מזוהה עם מפלגת יש עתיד. כזכור, ראש עיריית הוד השרון אמר את הדברים בטקס הרשמי של העירייה ליום הזיכרון לשואה: 'אל לנו להחריש מול זוועות כלפי בני לאומים אחרים בעולם – גם אם הן מתבצעות בשמנו'. את דבריו המקוממים הוא פתח: 'המוסר הישראלי קובע כי עלינו להבטיח בית מוגן, יציב ואיתן עבור הדורות ששרדו, עבור העם והמדינה שקמו בזכותם. המוסר היהודי מכתוב לעולם לא עוד. לא רק לנו, אלא לעמים כולם כציווי ערכי ומוסרי של חברה צודקת ובריאה'. הוא ציטט את ק. צטניק: 'אל לנו להחריש מול זוועות שמתבצעות כלפי בני לאומים אחרים בעולם וגם אם מתבצעות בשמנו. אושוויץ, לא השטן יצר ולא אלוהים, אלא האדם'."

ציפורה סיון טוב, ערוץ 14, 24.4

דברים בשם אומרם

לביבי במשפטו נגמרו התירוצים

"עדותו של ראש הממשלה בנימין נתניהו הסתיימה היום מוקדם מהצפוי בשל כאבי גב של רה"מ. במהלך הדיון, לאחר הפסקה קצרה נתניהו נשאל על ידי השופט ברעם איך הוא מרגיש והאם הוא יכול למשוך את עדותו עוד. ראש הממשלה השיב כי הוא מעדיף לסיים."

אפרת ברינו, ערוץ 14, 23.4

פיאודליזם: העובד רכוש מעסיקו

"מבדיקת 'כלכליסט' עולה כי הגעתם של העובדים הזרים לישראל ייצרה בעיות בשל תופעה של בריחת עובדים שהולכת ומתפשטת. הכוונה, לעובדים זרים שלאחר שהות קצרה בישראל נעלמים כדי לעבוד בשוק השחור, בדרך כלל בעבודות קלות יותר מענף הבניין כמו מסעדות, חנויות מזון ועוד. התופעה כשלעצמה אינה חדשה – בעבר כבר היו מקרים שבהם ברחו עובדים, בעיקר מענף החקלאות, אלא שמדיניות התאגידים עולה, כי המגמה התגברה, במיוחד לאחרונה. מה שמדאיג את בעלי התאגידים הוא בעיקר הדרך המאורגנת והשיטתית שבה גורמים אחרים, בדרך כלל עובדים בלתי חוקיים, מפתים עובדים חדשים לברוח. אור קרניאל מנכ"ל תאגיד גלובל הייר לעובדים זרים, שהוקם לפני כשנה, מספר: 'בריחה מסיבית של עובדים זרים הפכה להיות ממש תופעה. התאגיד שלנו פועל כשנה, והבאנו 145 עובדים זרים. לפני חודש ברחו לנו 25 עובדים ובימים האחרונים עוד 6'."

דוהן לוי, "כלכליסט", 24.4

חידוש: מסדר זיהוי המוני

"שופט בית משפט השלום בירושלים הוציא בתחילת השבוע צו המורה לאוניברסיטה העברית למסור למשטרה את נתונייהם האישיים של מאות סטודנטים - כל הסטודנטים הלומדים בפקולטה להנדסה - בשל חשד כי אחד מהם פגע במכת"זית בזמן הפגנה נגד הממשלה שהתקיימה בירושלים בסוף החודש שעבר. השופט, אריאל ארליך, הוציא את הצו לבקשת היחידה לחקירת פשעים חמורים במשטרת ירושלים ביומו הראשון כשופט - עשרה ימים בלבד לאחר שהושבע לתפקיד. ארליך מונה לשיפוט בתמיכת שר המשפטים יריב לוין, לאחר ששימש בתפקיד בכיר בפורום קהלת."

ג'וש ברינו, "הארץ", 25.4

מכתבים למערכת

להיאחז בבית ובתקווה

שפיכות הדמים הנוכחית היא פרק טרגי נוסף בהיסטוריה ארוכה של סכסוך על הארץ הזו. בתנועת לוחמים לשלום אנו מאמינים שהבנה אמיתית של החוויה של כל אחת מהחברות היא שלב מהותי בשבירת מעגל האלימות ובבניית עתיד משותף. הטקס המשותף לציון יום הנכבה, כמו טקס יום הזיכרון המשותף, הוא חלק מהמאמץ המתמשך הזה. נושא הטקס השנה - "להיאחז בבית, להיאחז בתקווה", מהדהד בעוצמה ברגע הנוכחי. לאחר מתקפת חמאס ב-7 באוקטובר 2023, ישראל פתחה במלחמת נקם בעזה, שהובילה להרג המוני, הרס ועקירה. בגדה המערבית, מחנות הפליטים בג'נין ובטול כרם סובלים שוב. הטקס משקף את מעגל העקירה והאובדן שחווים הפלסטינים מאז 1948. ובכל זאת, הטקס גם מביט קדימה. הוא מביע חזון של שלום המבוסס על כבוד וצדק. חזון שבו הפלסטינים לא מוגדרים בעקירה ובנישול אלא על פי זכותם לחיות בחירות ובביטחון. להיאחז בבית זה הרבה מעבר לגאוגרפיה, זו מחויבות לפיוס. פיוס לא רק בין יחידים, אלא גם פיוס עם האדמה עצמה. זה חזון של שחרור קולקטיבי, שבו המדוכאים משחררים מדיכוי, והמדוכאים משתחררים מהמערכות שכובלות אותם לאלימות. זו קריאה לשזור שלום בתוך הזהות הקולקטיבית של כל מי שקורא למקום הזה בית. הצטרפו לטקס המשותף ה-6 לציון יום הנכבה, שיתקיים ב-15 במאי בשעה 20:00 באופן מקוון. הטקס ישודר בשידור חי בדפי הפייסבוק והיוטיוב שלנו. רק יחד נוכל לבנות בית משותף ותקווה משותפת.

נא סלמן ואסתר קוראני

מנהלות שותפות, לוחמים לשלום

לפרטים נוספים: <https://cfpeace.org>

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

פעילים בחל אביב מפגינים נגד רצח העם בעזה (צילום: זו הדרך)

חובה לסרב לתוכנית לכיבוש עזה

שקלים ולהביא להטלת גזרות כלכליות נוספות על הציבור בישראל – כך לפי הערכת משרד האוצר. לפי הערכתו של הרמטכ"ל זמיר, לשם ביצוע התוכנית יהיה צורך בגיוס של כמה אוגדות מילואים – כלומר רבבות חיילים נוספים. גם כך, לצבא יידרשו שלושה חודשים לכבוש מחדש את הרצועה ועוד תשעה חודשים כדי לסרוק ביעילות את השטח. מהלך זה יעלה ללא ספק בחייהם של חיילים רבים, שיוקרבו לטובת הזיות הימין המתנחלי ושימור שלטון נתניהו.

הפקרת החטופים

את מחיר כיבוש עזה ישלמו כמובן גם החטופים. עינב צנגאוקר, אמו של החטוף מתן, תקפה את החלטת הקבינט: "למרות שידוע לכולם שהלחץ הצבאי הורג חטופים ומעלים חללים, אתמול דווחנו שנתניהו מתכוון לזמן אנשי מילואים לסבב נוסף – שכל מה שייצא ממנו זה מות החטופים. זה בלתי נתפס ובלתי נסלח". "נתניהו שולח חיילים למלחמה מיותרת שהוא מסרב לסיים", הוסיפה.

גם מטה המשפחות להחזרת החטופים תקף את ההחלטה: "ישראל בדרכה לשקוע בבוץ העזתי בשם אשליה שניתן להגיע לניצחון כלשהו מבלי להשיב את אחינו ואחיותינו מהשבי. זאת תהיה בכייה לדורות", מסרו. עוד הוסיפו: "המשפחות מבקשות להרים דגל אדום ולהתריע מפני ההחלטה המסוכנת שנתקמת בימים אלו – הרחבת הלחימה תסכן את החטופים, החיים והחללים כאחד, תעלה בחיי חיילנו ותגבה מחיר כבד מעשרות אלפי אנשי מילואים ומשפחותיהם. אנחנו קוראים לממשלת ישראל ולמפקדי הצבא – עצרו את הטעות הזו. חייבים להביא להסכם שישלב את כולם".

כתמיד, את הקול החד ביותר נגד התוכנית להרחבת המלחמה ביטאה השבוע החזית הדמוקרטית לשלום ושוויון (חד"ש): "המסכות ירדו סופית. זוהי מלחמת השמדה שמשרתת אך ורק את האינטרס המשיחי של הימין. זו מלחמה של סמוטריץ' ובן גביר, לא למען החטופים, לא של הציבור. עד מתי תמשיכו לטעון שמטרת המלחמה היא החזרת החטופים? המלחמה הזאת לא מביאה ביטחון, אלא להיפך. חובה לסרב למלחמת ההשמדה בעזה. וחובה להתגייס – לא לצבא, אלא לשלום".

אסף טלגם

הקבינט אישר השבוע תוכנית להרחבת מלחמת ההשמדה בעזה. דוברו של ראש הממשלה, שהסתתר תחת הכינוי "גורם מדיני", אישש את הידיעות לפיהן התוכנית שאושרה כוללת את כיבוש הרצועה והחזקת שטחיה בידי ישראל. שר האוצר בצלאל סמוטריץ' לא הסתיר את התלהבותו מאישור התוכנית. בכנס של העיתון "בשבע" אמר: "מרגע שמתחיל תמרון – אין נסיגה מהשטחים שכבשנו, גם לא תמורת חטופים". סמוטריץ' הבהיר כי מדובר בשינוי מדיניות קבוע: "אנחנו כובשים את עזה כדי להישאר – אין יותר כניסה ויציאה. זו מלחמה על ניצחון, והגיע הזמן להפסיק לפחד מהמילה כיבוש". לפי סמוטריץ', כל תושבי הרצועה יפונו דרומית לציר מורג, לאזור שרק אליו תאפשר הכנסת סיוע הומניטרי. "אנחנו הולכים לכבוש את רצועת עזה סוף סוף", התמוגג.

משמעות דבריו של סמוטריץ' היא דחיקה של יותר משני מיליון בני אדם רעבים, מופצצים ואחוזי אימה למובלעת קטנה על גבול מצרים. תוכנית זו אינה אלא הכנה למימוש חזון הטרנספר ("מרצון") של הימין הקיצוני וטראמפ, במטרה לרוקן את רצועת עזה מתושביה. לכך חותרת הממשלה: לכבוש מחדש את הרצועה, להשליט עליה ממשל צבאי ישראלי, לגרש בכוח את תושביה ולהקים מחדש את ההתנחלויות.

שרים קוראים להפר את הדין הבינלאומי

בדיון הקבינט על הרחבת המלחמה אף קראו השרים בן גביר וסטרוק להוסיף למנוע הכנסת הומניטרי סיוע לעזה ("יש להם מספיק") ולנקוט צעדים נוספים המנוגדים לדיון הבינלאומי. הרמטכ"ל אייל זמיר – מינוי טרי של ממשלת הימין הקיצוני – הביע הסתייגות ואמר: "אתם לא מבינים מה שאתם אומרים. אתם מסכנים את כולנו. יש חוק בינלאומי, אנחנו מחויבים לו. אנחנו לא יכולים להרעיב את הרצועה". אך נתניהו גיבה את השרים: "סליחה, כל שר פה יכול להגיד את עמדתו. אתה יכול להגיד שאתה לא מסכים. אם הם אומרים דברים בניגוד לדיון, תפקיד היועמ"שית להבהיר להם את הדין".

נוסף לפשעי המלחמה ולאסון הנורא שתמיט התוכנית על הפלסטינים, כיבוש הרצועה צפוי לעלות עשרות מיליארדי

אלפי משתתפים בצעדת ה-1 במאי בנצרת

כמו כן, הזהיר עאמר מפני התחזקות הפשיזם בחברה הישראלית, והזכיר את מעצרו של מזכיר סניף מק"י בנצרת ערב ההפגנה. "אך הפשיזם לא יעצור אצל הערבים – הוא כבר הגיע לרעננה ושלוחיו תקפו בית כנסת בו הקרינו את טקס יום הזיכרון המשותף", אמר.

אדם אלי, מזכיר סניף תל אביב של חד"ש, אמר בפתח דבריו: "קשה מאוד לאחל היום אחד במאי שמח. אנו נמצאים שנה וחצי לאחר תחילתו של טבח נורא שישראל מחוללת ברצועת עזה. זו לא מלחמה בחמאס אלא מלחמה נגד העם הפלסטיני. רצח של יותר מ-18 אלף ילדים הוא פשע שלא יביא ביטחון לאיש". "המלחמה אינה משרתת את הציבור הישראלי, ואינה רצויה אצל רוב העם בישראל", הוסיף. אדם אלי וסיים בברכה לסרבני הגיוס, "שהם מגדלור לדרך לסיום המלחמה, לסיום הכיבוש ולשלום".

יום לפני כן השתתפו מאות מפגינים בהפגנת האחד במאי בתל אביב, שהתקיימה ביוזמת חד"ש ומק"י. המפגינים צעדו מגן מאיר לשדרות רוטשילד, שם קיימו עצרת מחאה בהשתתפות ח"כ עופר כסיף, מזכ"ל מק"י עאדל עאמר וח"כ לשעבר תמר גוז'נסקי.

60 שנה ל'זו הדרך'

"איני יכול עוד" הכריז בגין

ביום ראשון, 28 באוגוסט 1983, בפתח ישיבת ממשלה, הודיע מנחם בגין במפתיע לשרים "איני יכול עוד". בשנה שקדמה להודעתו, ימי מלחמת לבנון הראשונה, בגין הסתגר בביתו, הל"ז התרוקן, מצבו הנפשי והפיסי התדרדר והיועצים נאלצו לקבל את ההחלטות במקומו. האנשים הכי קרובים אליו סיפרו כעבור שנים על בגין שלא תפקד - מבלי שאף אחד בציבור ידע על כך. מזכירו הצבאי עזריאל נבו סיפר: "המלחמה דרדרה את מצבו הנפשי, הביאה אותו לדיכאון נורא. לקבל כל הזמן ידיעות על הרוגים, ועוד הרוגים ועוד הרוגים".

מחוץ לביתו ברחוב בלפור נתלו שלטים ובהם נכתב: "בגין רוצח!". הוא ראה מדי יום את ההפגנות נגד המלחמה ואת השלט שהציג את מניין ההרוגים המתחלף אשר הוצב ממש מתחת לחלונו. הטבח בביירות של תושבי מחנות הפליטים הפלסטינים סברה ושתילה בספטמבר 1982, ועדת כהן שהוקמה כדי לחקור את הטבח ואליה הגיע כנחקר כעבור חודשיים והמצב הכלכלי המידרדר רק הוסיפו למצבו הקשה. יממה לאחר הודעת ההתפטרות של בגין, התכנסה הלשכה הפוליטית של המפלגה הקומוניסטית הישראלית ובגיליון "זו הדרך" שיצא לאור ב-31 באוגוסט 1983 פורסם גילוי דעת של מק"י: "הודעת ראש הממשלה שפירושה התפטרות ממשלת הליכוד היא תוצאה של כישלון מדיניותו של בגין, שהייתה מבוססת על מלחמה וכיבוש, סיפוח והתנחלויות, שירות אזורי ובינלאומי לאימפריאליזם האמריקאי, העשרת בעלי ההון ומתקפה על רמת-חייהם וזכויותיהם של העובדים, אפליה לאומית, צמצום החירויות הדמוקרטיות ועידוד התופעות הפשיסטיות". עוד נאמר בגילוי הדעת: "מנחם בגין וממשלתו אחראים למותם של 518 הקורבנות הישראליים ושל אלפי הקורבנות הפלסטיניים והלבנוניים בלבנון, להסתבכותה של ישראל במלחמה שאין רואים את סופה ואשר נתקלת בהתנגדות גוברת בקרב הציבור".

אלפי מפגינים מרחבי הארץ השתתפו בשבת (3.5) בהפגנת ה-1 במאי המרכזית שקיימו המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) והחזית הדמוקרטית לשלום ושוויון (חד"ש) במרכז העיר נצרת. בין המפגינים היו מנהיגי מק"י, חד"ש ובנק"י יהודים וערבים, יו"ר ועדת המעקב של הציבור הערבי בישראל, חברי הכנסת של סיעת חד"ש, חברי ועדי עובדים וראשי רשויות מקומיות ערביות.

המפגינים הניפו מאות דגלים אדומים וכרזות מחאה בהן נכתב: "שותפות עובדים ערבים ויהודים למען השלום", "לעצור את מלחמת ההשמדה נגד העם הפלסטיני", "פועלי כל הארצות התאחדו", "אין ויתור על זכות השיבה", "אחדות מאבק נגד הכיבוש, הפשיזם והניצול המעמדי", וכן סיסמאות נוספות נגד המלחמה והקפיטליזם ובעד שלום וסוציאליזם. בראש התהלוכה צעדה וניגנה תזמורת סניף נצרת של בנק"י.

בסיום הצעדה נערכה עצרת בכיכר המעיין, במהלכה נאמו מנהיגי מק"י וחד"ש. מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית עאדל עאמר תקף את ממשלת הימין הקיצוני: "נתניהו לא רוצה לסיים את המלחמה כי הוא רואה בה הזדמנות גדולה לחסל את זכות ההגדרה העצמית של העם הפלסטיני. מה שמתחולל כעת בעזה הוא טיהור אתני ומלחמת השמדה במלוא מובן המילה. מוכרחים לעצור את המלחמה!", הדגיש.

עאמר הוסיף: "העם הפלסטיני עוד ינצח את הכיבוש, ותקום מדינה פלסטינית עצמאית וביירתה ירושלים המזרחית".

למרות ההסכמות עם האוצר

מאות בתי ספר הושבתו

כ-140 בתי ספר וכ-25 גני ילדים ברחבי הארץ לא פתחו השבוע את יום הלימודים במחאה על הקיצוץ בשכר המורות והגננות. על פי מקורות אחרים מדובר בהשבתת קרוב ל-250 בתי ספר וכ-180 גני ילדים. זאת, למרות שהעיצומים שבהם נקטה הסתדרות המורים הסתיימו באופן רשמי בסוף השבוע, עם פשרה שהושגה בינה לבין משרד האוצר, שלפיה הפחתת המשכורת שתוכננה תצומצם לאחוז מהשכר.

יחד עם זאת, הסכימה יו"ר הסתדרות המורים, יפה בן-דוד, להפחתה ברכיבים אחרים בשכר המורים – לפיכך התרומה הכפויה של עובדי ההוראה לתקציב המלחמה והכיבוש כתוצאה מקומבינה בין שר האוצר בצלאל סמוטריץ' ליו"ר ההסתדרות ארנון בר-דוד, נותרה בעינה.

השביתה הלא מאורגנת נמשכה כמה ימים, בצד העיצומים הרשמיים. בשישי (2.5) הוציאו גננות ברחבי הארץ יום מחלה וסגרו את גני הילדים. השביתה החלקית של הסתדרות המורים כללה שיבוש יום הלימודים ופתיחתו ב-10 בבוקר, בהתאם להחלטת בית הדין לעבודה, כשהשעתיים הראשונות הוקדשו לכנסי הסברה לעובדי ההוראה.

הממונה על השכר במשרד האוצר אפי מלכין התייחס לשביתות במכתב ששלח במוצאי שבת (3.5) למשרד החינוך ולשלטון המקומי. במכתב הדגיש מלכין כי עובד הוראה לא יכול להשתמש ביום בחירה שלו ליום שביתה, או לא לעבוד מעבר לזמן המוגדר כשביתה. מלכין אמר כי על שעות אלו לא יינתן שכר. עוד הבהיר מלכין כי עובד הוראה שייקח ימי מחלה בימים הקרובים, אם לא הודיע על כך לפני שישי (2.5) לא יהיה זכאי לתשלום.

עלייתה של סין והסדר העולמי החדש

מכירים את האמירה: כשיש לי חוב קטן זו בעיה שלי; כשיש לי חוב גדול - זו בעיה של הבנק. החוב של ארה"ב הוא כעת אחת הבעיות העולמיות הגדולות ביותר. דמוקרטים כרפובליקנים לא ניסו להתמודד ברצינות עם המשימה של הקטנת החוב: הם לא ניסו להעלות מיסים לחברות הענק ולבעלי ההון; המשיכו במלחמות מיותרות; העלו בחקיקה כמה פעמים את תקרת החוב וחלקו אותו, באמצעות ההגמוניה שלהם, עם שאר העולם.

אחת התוצאות של מדיניות זו בארה"ב עצמה היא גידול הקיטוב החברתי-כלכלי הפנימי וריכוז גדל של עושר בידיים מעטות יותר ויותר. מאסק, בזוס וצוקרברג הם רק כמה דוגמאות בולטות. בארה"ב מעולם לא היה ריכוז כזה של ההון בידיים כה מעטות. תוצאות נלוות הן התכווצות מעמד הביניים וצמיחה עצומה בחומרת העוני ובשיעור העניים באוכלוסייה. הטרזאמפיזם הוא תגובה ימנית פופוליסטית לקיטוב הזה.

דרך נוספת שבחרה ארה"ב בהתמודדות עם החוב הייתה פיזורו לשאר העולם. אחרי מלחמת העולם השנייה עיצב שיקום ה'מערב' באמצעות תוכנית מרשל את הארכיטקטורה הדו-גושית ואת המלחמה הקרה. אך מאז ביקור ניקסון בסין (1972), פעלה ארה"ב לשילוב סין בכלכלה העולמית בניגוד להחרמת ברית-המועצות.

הישן לא מתפקד, וחדש עוד אינו

יחסי סין-ארה"ב היו שונים מיחסי ברה"מ-ארה"ב: מאז שנות השמונים של המאה ה-20, גדלה כלכלתן בשיתוף פעולה ולא תחת חרם. ארה"ב הייתה לצרכנית הגדולה בעולם וסין - ליצרנית הגדולה בעולם. עליית רמת החיים בשתי המעצמות הייתה תוצאה של המסחר ביניהן. אך בעשור האחרון ארה"ב וסין נפרמות זו מזו. אנחנו כבר בעידן חדש: לא עוד עולם חד-קוטבי אך גם לא (או עדיין לא?) עולם דו-קוטבי. ההגמוניה האמריקאית מתערערת, אך את מקומה לא תפסה הגמוניה אחרת. גם הסדר הנורמטיבי ומערכת מוסדות החוק והמשילות הבינלאומיים שביטאו סדר זה (האו"ם, ארגון הבריאות העולמי, בית המשפט בהאג וכו') בטלטלה: הישן כבר אינו מתפקד אך חדש עוד אינו.

ארה"ב הייתה בהנחה שתוכל לנצל את מסת האוכלוסייה של סין כדי לנכס ערך באמצעות עבודה זולה. ארה"ב קנתה יותר משמכרה. אך את החוב הלאומי מימנה בהטלתו על העולם כולו כיוון שהדולר היה מדד הערך העיקרי. סין עצמה פיתחה תשתיות מודרניות וחינוך עדכני. כיום מייצאת סין הרבה יותר מארה"ב וליותר ארצות. המדע שלה והאוניברסיטאות שלה משתווים ועולים על אלה של ארה"ב. המדע של סין מתבטא גם בטכנולוגיה צבאית. סין מגבשת מערכת תשלומים פיננסית דיגיטלית אלטרנטיבית. מלחמת המכסים שהכריז טראמפ אך תחרף את הדה-דולריזציה.

בתחילת מאי, לפני ימים אחדים, הסתיים תמרון ראשון בשם 'נשרי הציוויליזציה' של חיל האוויר הסיני עם חיל האוויר המצרי. הסינים כבר כאן. הסינים מציעים למכירה מטוסים שווי ביצועים למיטב המטוסים שמוכרת ארה"ב. הם מציעים אותם בזול גם למי שארה"ב מסרבת למכור לו. סין מתחרה בארה"ב כמעט בכל תחום. סין מתפקדת כאלטרנטיבה לארה"ב ומקימה מערכות מקבילות וחלופיות למערכת האמריקאית. ארה"ב עוד לא נופלת, אבל מעמדה כמובילה עולמית כבר אינו כה ברור.

אבישי ארלין

בימים קשים אלה, מתמקדים הדאגה והפעילות שלנו כמעט אך ורק במאמץ להפסקת המלחמה ונגד הפשיזם. אין כוח ליותר. גם התקשורת הישראלית הממסדית מקטינה לנו את הראש, גורמת לכך שנראה, נחשוב ונתוכח רק על מה שהיא מפמפמת לנו. אבל דברים חשובים קורים בעולם ותהליכים גלובליים היסטוריים מתחוללים ממש מעל ראשנו. נוח לממשלה לסדר את הדברים הגדולים בעצמה ושאנחנו רק נעשה ונשמע, אך מסוכן מדי להשאיר את הבנת העולם בידי הרוצ'ה ומשפחתו. אנחנו בימי הרת עולם: עולם חדש הולך ומתהווה. טראמפ, אם נרצה או לא נרצה, הוא אחד ממיילדיו ונתניהו הוא אחד המכשירים בידי טראמפ.

כאשר ישראל מחוללת בעזה רעב, רצח-עם וטיהור אתני, ומששת כסדרנית האלימה של לבנון וסוריה; כאשר טילים חותיים נוחתים בנתב"ג ושוב מגייסים רבבות לסכב דמים נוסף - למי בכלל יש ראש למלחמת הסחר בין סין לארה"ב? מה לזו ולנו? תתפלאו, אבל מי שלא מתעניין בכלכלה פוליטית עולמית לא יבין: מה קורה במוזה"ת ומה מקומו בארכיטקטורה של עולמנו? אילו אינטרסים משרת נתניהו? מה תפקיד הכסף של סעודיה, קטאר והמפרציות? איך טראמפ מנסה לסדר את המזה"ת מחדש? אם ארה"ב כה חזקה, מדוע אינה ששה למלחמה באיראן כמו ישראל? מה דוחף את טראמפ להסדר באוקראינה עם פוטין? האם אירופה יכולה לסמוך על ארה"ב להגנתה?

ועוד קושיות: האם טראמפ הוא רק אימפריאליסט טיפש שחומר את גרינלנד, רוצה להפוך את קנדה למדינה ה-51, ולקחת בחזרה את תעלת פנמה? איך זה קשור לכלכלה בת קיימא ולמשבר האקלים? מה יהיה השלב הבא בניצול משאבים מתחת לים ובחלל? איך מתחלקים המשאבים העיקריים בעולם: נתיבי הסחר העיקריים, שרשראות האספקה העולמיות, מנגנוני הסחר הפיננסיים? היכן יהיו אירופה, דרום אמריקה, אסיה ואפריקה נוכח היריבות בין ארה"ב וסין? האם ברית BRICS (ברזיל, רוסיה, הודו, סין ודרום אפריקה) דומה לגוש המדינות הבלתי מזוהות בזמן המלחמה הקרה? מה מפחיד את טראמפ? מה ההיגיון הפנימי במעשיו?

הסדר העולמי הנוכחי כבר אינו דו-גושי כפי שהיה אחרי מלחמת הע"ה-2 וכבר אינו חד-מעצמתי כמו אחרי קריסת ברית המועצות. כיום סין היא הכלכלה הגדולה בעולם אשר מקדימה את ארה"ב בחלק ניכר מתחומי המדע והטכנולוגיה. סין איננה בריה"מ מבחינה כלכלית. מבחינת כושר הייצור שלה, היא אדירה מכל מה שהייתה ברה"מ. בשונה מהמצב ששרר בברה"מ, סין דוגלת בכלכלה קפיטליסטית. אך הקפיטליזם בסין אינו ניא-ליברלי אלא בפיקוח מדינה בשליטת מפלגה קומוניסטית. הקומוניזם הסיני אינו ליברלי אך גם לא ניא-ליברלי, ליברטריאני או אנרכו-קפיטליסטי.

החוב האמריקאי נופל על כולנו

אחרי מלחמת העולם השנייה מילא הדולר האמריקאי את תפקיד המטבע ההגמוני העולמי. תחילה היה הדולר מגובה בזהב, אך ככל שגדל החוב הלאומי האמריקאי צומצם יחס הכיסוי בזהב וב-1971 בוטל כליל. מאז משלמת ארה"ב בכסף שהיא מדפיסה על נייר, שערכו נקבע מתוקף חוק ולא משום שיש מאחוריו משהו גשמי. החוב הלאומי של ארה"ב יכול לגדול ככל שהחקיקה מתירה לו לגדול. מחזיקי אגרות חוב (אג"ח) יכולים לקבל ריבית או לקנות בהן סחורות. החוב הציבורי של ארה"ב מתקרב כיום ל-40 טריליון דולר. כולם

חברי איגוד ועדי התחבורה הציבורית בהפגנה מול משרד התחבורה, ירושלים, 30.4 (צילום: זו הדרך)

נהגי האוטובוסים נאבקים נגד האלימות

תוצאות בשטח, ולכן עובדי התחבורה הציבורית לא מגישים תלונות במשטרה". עוד ציינו בארגון כי אין למשטרה ולמשרד התחבורה נתונים בדבר היקף האלימות: "המשמעות היא שאנחנו באיגוד התחבורה, הגוף היחיד שמחזיק בנתונים על תקיפות עובדים בתחבורה הציבורית."

במהלך ההפגנה הביעה חברת מועצת העיר לורה וורטון (האיחוד הירושלמי) תמיכה במאבק הנהגים נגד האלימות והצביעה על ההסתה הגזענית בקרב הציבור הדתי בעיר כגורם מרכזי לעליה בכמות התקיפות. מלשכת ח"כ עופר כסיף (חד"ש) נמסרה הודעה המגנה את האלימות הגואה והתומכת במאבק הנהגים הצודק להכרה רשמית מצד המדינה. לקראת סיום ההפגנה, חסמו העובדים את כביש הגישה למשרד התחבורה והרעידו את הרחוב בקריאות: "ללא הכרה – אין תחבורה".

עומר דה לנגה

אלפי הורים הביעו תמיכה בשביתת המורים במחאה על קיצוץ השכר

אלפי הורים הביעו בסוף השבוע תמיכה בשביתת המורים. "אנו, הורים לילדים ולילדות בגני ילדים ובבתי ספר, מביעים את תמיכתנו במאבק המוצדק של עובדי ועובדות ההוראה נגד הקיצוץ בשכרם והאפליה שלהם לרעה", נאמר בעצומה המקוונת שהפיץ משמר חינוך הממלכתי.

לדברי ההורים, "עבור רבים מאיתנו, צעדי המחאה שהוכרוזו גורמים אי-נוחות. בצד זאת, אנחנו מבינים את חשיבות השמירה על התנאים של העובדים והעובדות האמונים על חינוך ילדינו. בשל העובדה שהמוסדות החרדיים הוחרגו מהקיצוץ המתוכנן, הצעד הזה מכעיס אפילו יותר! לא נאפשר לממשלה לפלג בין ההורים לבין עובדי ועובדות ההוראה. לכולנו יש אינטרס משותף בהצלחתה ובחיזוקה של מערכת החינוך בראש ובראשונה לטובת הילדים שלנו".

"אנחנו מבקשים להביע את תמיכתנו המלאה במורים, במורות, בגננות ובכל מי שייפגעו מהמהלך המתוכנן. במקום להפנות את הזעם כלפיהם, אנחנו קוראים לראש הממשלה נתניהו, לשר החינוך קיש ולשר האוצר סמוטריץ': עצרו את הקיצוץ בשכר צוותי החינוך!", הדגישו ההורים.

איגוד ועדי התחבורה הציבורית בארגון כוח לעובדים קיים שבוע שעבר (30.4) הפגנה מול משרד התחבורה בירושלים. זאת במחאה נגד האלימות היומיומית כלפי נהגי אוטובוסים בארץ. בהפגנה השתתפו עשרות נהגים יהודים וערבים, פעילי כוח לעובדים וחברי סניף המפלגה הקומוניסטית וחד"ש בירושלים. ההפגנה נערכה לאחר עלייה חדה במספר התקיפות נגד נהגי אוטובוסים ברחבי הארץ ובחומרתן, כאשר בירושלים כמות המקרים האלימים עלתה במיוחד. העובדים דרשו משרת התחבורה מירי רגב (ליכוד) לקבל על עצמה אחריות, לפעול נגד האלימות נגד עובדי התחבורה הציבורית, לקיים את הבטחות המשרד להגברת האבטחה על נהגי האוטובוס ולהכיר בהם באופן רשמי כעובדי ציבור.

ראש ועד עובדי סופרבוס בירושלים, מאגיד מברוק, מסר לכתב "זו הדרך" כי בזמן האחרון נרשמה קפיצה מדאגיה במספר תקיפות נהגים על רקע גזעני, אף כי נרשמו תקיפות אלימות נגד נהגים מכל המגזרים. מברוק הדגיש כי המשטרה לא מתייחסת ברצינות לתקיפות נגד נהגים ושאינן ניסיון אמיתי להעמיד לדין את המפגעים, אפילו במקרים של פציעות חמורות. ראש הוועד ציין כי המשך המצב הנוכחי יוביל לדלדול מוחלט של כוח האדם בתחבורה הציבורית, וכי מספר רב של נהגים כבר עזב את התחום בעקבות תקיפות ואיומים מצד נוסעים ומצד הולכי רגל.

איתי כהן, ראש ענף התחבורה בכוח לעובדים – המאגד כ-5,000 עובדים ברחבי הארץ – מסר כי הארגון נערך להשבית את קווי האוטובוסים במטרה להשיג את דרישות הנהגים, ובמיוחד את הכרת משרד התחבורה בעובדי התחבורה הציבורית כעובדי ציבור. כהן הדגיש כי חייבים לפעול באופן מידי למיגור האלימות נגד נהגים, כיוון שכל תקרית מסכנת את חיי הנהגים, הנוסעים והציבור בכלל. "נציגי כוח לעובדים בשטח קוראים לכלל עובדי התחבורה הציבורית לקחת חלק פעיל במאבק ומזמינים את הציבור להביע תמיכה במאבק העובדים", אמר.

נציגי כוח לעובדים נפגשו בשבוע שעבר עם ניצב בדימוס דורון תורג'מן, הפרויקטור של משרד התחבורה בתחום האבטחה. לדברי הנציגים "ניצב תורג'מן למד היטב את נושא האלימות באוטובוסים בארץ ובעולם, והציג שתי בעיות מרכזיות – סוגיות שאנחנו מכירים היטב: ב-90% ממקרי אלימות, נסגרות התלונות במשטרה 'מחוסר עניין לציבור', אין

אחיזת עיניים ניאו-ליברלית ושימוש ציני בהליך

אוקסימורון תל-אביבי: שיתוף ציבור

תושבי העיר מוצגים רק כמספקי ידע ולא כשותפים בהחלטות. כפי שנכתב במסמך המדיניות: "הציבור הוא יועץ ומספק ידע אודות הסביבה וצרכיו", זאת בזמן שהמתכננים הם בעלי הידע המקצועי וה"מחויבות להיבט הציבורי". ועדת התכנון המקומית היא המחליטה "ע"פ ראייה ציבורית כלל עירונית". כלומר התפיסה היא שהציבור הוא למעשה סוג של אינטרסנט שלא מודע לצרכי העיר ואפילו לא לצרכי השכונה שלו, וזאת בעוד שהעירייה (בעלת הקרקעות השנייה הכי גדולה בעיר, אחרי המדינה) מוצגת כחסרת אינטרסים המייצגת את הצורך הציבורי השלם.

המדיניות כוללת גם שימוש בפלטפורמות דיגיטליות לקידום שיתוף ציבור. באתר העירייה קיים פורטל שיתוף ציבור ובו יכולים תושבים לענות על שאלוני שיתוף ציבור בנושאים שונים כמו תוכנית המתאר החדשה, התוכנית לבנייה בשוק הכרמל ומתקני המשחקים בפארק העצמאות. בעת כתיבת הכתבה עניתי לשאלון בנושא שוק הכרמל. נשאלתי שאלות בסגנון: "האם לדעתך שיפוץ של השוק הכרחי או שהוא יפגע בבעלי העסקים הנוכחיים"; "מה לדעתך צריך לעשות כדי לשמר את האופי של השוק"; וכו'. בשום שלב של השאלון לא מוצגת תוכנית העירייה לשוק, כלומר רק סיפקתי להם ידע, שהם לא מחויבים להשתמש בו, מבלי לדעת באמת מה הם מתכננים. אדגיש גם כי לא פורסם ברשתות החברתיות של העירייה שום פוסט בנושא שיתוף ציבור מאז שנת 2018.

רמת השיתוף - חוסר עוצמה

בשנת 1969 פרסמה שרי ארנסטיין מאמר ובו הגדירה סולם לשיתוף ציבור, הנחשב אומדן משמעותי בקרב מתכננים. בסולם של ארנסטיין, הסעיף "יידוע ועדכון הציבור" נמצא בתחתית הסולם תחת הכותרת "חסר עוצמה". מבדיקה מול תושבים ופעילים עירוניים, אשר לקחו מספר פעמים חלק במפגשי שיתוף ציבור של העירייה, נראה כי נוהל עדכון ויידוע הוא הנוהל המרכזי בו משתמשת העירייה, אם לא היחיד.

אין זה מפתיע שעיריית תל-אביב יפו, שבמשך שנות שלטונו של חולדאי מקורבת במיוחד לבעלי הון ולקבלנים, ויתרה על תכנון "מלמטה" המערב את התושבים. אך תושבי העיר הליברלים מצפים שזו תתנהל כמו כל עיר מרכזית ליברלית. לכך מצא חולדאי פתרון ניאו-ליברלי קלאסי: אחיזת עיניים של שיתוף ציבור. אין הוא הראשון לעשות כך, חוקרי תכנון בעולם מזהים כבר שנים כי ככל שהניאו ליברליזם הפך פרדיגמה תכנונית מובילה, צצו פשרות וקשיים רבים במימוש תוכניות לשיתוף ציבור. כך נוצר שימוש ציני בתהליכי שיתוף כדרך ליצירת לגיטימציה לתוכניות יזמיות.

גם בצל מלחמה נוראית, על תושבי העיר הנמקים תחת העול הכלכלי לדרוש עיר של התושבים למען התושבים ולא למען העשירים והקבלנים. אחד הצעדים הראשונים והחשובים בנושא צריך להיות - רפורמה בשיתוף ציבור, הכוללת שקיפות של מנגנון קביעת רמת השיתוף, קיום שיח בגובה העיניים עם התושבים, וחובת התייחסות של התוכניות לעמדות התושבים.

דיד מרגלית

עיריית תל-אביב יפו היא דו-פרצופית. מצד אחד, העירייה והעומד בראשה ב-26 השנים האחרונות, רון חולדאי, התייצבו בחזית המאבק מול ממשלת הימין ומבטיחים לתושבי העיר "מקלט" ליברלי בו יוכלו להגשים את עצמם ולזכות בחירות להיות מי שהם. מצד שני, כל בר דעת הצועד כמה מטרים דרומה משדרות רוטשילד מבחין בדיכוי, בהזנחה ובזלזול של העירייה בתושבים החלשים ביותר בעיר. תושבי נווה שאנן, יפו, התקווה והארגזים חווים מזה שנים ארוכות הזנחה פושעת של העירייה. ומה הפתרון הקבוע שהעירייה מציעה - ג'נטריפיקציה. בין אם מדובר בתוכניות המגדלים בתחנה המרכזית או בשכונת הארגזים ובין אם מדובר בדירות בוטיק אירופיות בלב יפו ד', מעדיפה העירייה לדחוק את רגליהם של תושבי העיר שידם לא משגת לטובת תושבים חדשים, אמידים יותר, אשר ישתלבו יפה באופנה העירונית של מכנסי היוגה. זאת עוד לפני שמדברים על שאר חלקי העיר, שנמכרים לקבלנים ולצרפתים עשירים, בזמן שהתושבים נקברים תחת העומס הכלכלי בתיכול רעש מתמשך של בולדוזרים ושל טרקטורים.

אחד הכלים ליצור מרחב עירוני משותף ופעיל העובד לטובת כלל הציבור והקהילות, היא המהלך של "שיתוף ציבור". הכוונה היא לשיתוף אקטיבי ומהותי של תושבים בעלי רקעים שונים ומגוונים בתהליך קבלת ההחלטות בנושאים בעלי חשיבות ציבורית. השיח סביב שיתוף הציבור התערור כבר בשנות ה-60 כתגובת נגד לריכוזיות התכנונית המודרניסטית, וממנו צמחה מדיניות לתכנון דמוקרטי וצודק יותר דרך תקשורת שקופה, הדדית ומכילה בין מתכננים, בעלי אינטרסים ותושבים. בגישה זו, מנהיגות תכנונית משמעותה אינה התוויה "מלמעלה" של חזון ציבורי - אלא תיווך בין הממסד וההון לאזרחים, והגעה להסכמות "מלמטה" לגבי התכנון הרצוי.

תחושה של יכולת השפעה

כצפוי, לעירייה של ת"א יפו, הרואה עצמה מגדלור ליברלי ודמוקרטי, יש מדיניות שיתוף ציבור רחבה. זאת בשונה ממרבית מוסדות התכנון בארץ. אבל למרות הכוונות הטובות, מדיניות העירייה בנושא משאירה בפועל את הכוח התכנוני בידי העירייה ומקורביה הקבלנים, ומשאירה לציבור רק את התחושה של יכולת השפעה במקרה הטוב.

מסמך המדיניות העירוני בנושא שיתוף הציבור מגדיר ארבע רמות של שיתוף ציבור בעיר: "ללא שיתוף", "יידוע ועדכון של הציבור" בשלב מאוחר של התכנון, "התייעצות מצומצמת" - מפגש שנועד לקבלת מידע ממובילי דעה או נציגי קהילה, ו"התייעצות נרחבת עם הציבור... במסגרת הכנת תוכנית משמעותית ורבת השפעה". לא קיימת הגדרה של תוכנית כזאת, וגם לא של היקף הציבור שישותף. מי שמחליט לגבי רמת שיתוף הציבור הם גורמי תכנון עירוניים בצד ועדת המשנה לשיתוף הציבור המורכבת כולה מחברי הקואליציה של חולדאי. אין מדרג המקשר בין גודל או חשיבות התוכנית לרמת שיתוף הציבור. כמו כן, אין כל חובה למועצת התכנון להתייחס לעמדות שעלו מתוך שיתוף הציבור.

מעבר לכך, מסמך המדיניות העירוני משקף בביורר את תחושת העליונות והפטרונות של העירייה כלפי תושביה.

חייל של אחת המיליציות הנאמנות למשטר הסורי, השבוע בפרברי דמשק (צילום מסך: אל-אטיחאד)

התערבות זרה מסוכנת בסוריה

בגילוי הדעת נכתב: "בימים האחרונים עדה סוריה להסלמה עדתית עקובה מדם ומסוכנת. השלטון הנוכחי בדמשק נושא באחריות ועליו לעצור באופן מידי את הפשעים הפוגעים באזרחים הסורים בני העדה הדרוזית ויתר המיעוטים הדתיים והעדתיים. פשעים אלה פוגעים באחדות החברתית והגיאוגרפית של המדינה ומשרתים את הפרויקט הישראלי-אמריקאי-טורקי לחלוקתה של סוריה. זה מסתמך על גלים מאורגנים של אלימות עדתית – כולל מעשי טבח בחפים מפשע".

עוד נכתב בגילוי הדעת: "האלימות העדתית נגד המיעוטים בסוריה הפכה כלי פוליטי בידי מי שלקח לעצמו את השלטון בכוח הזרוע. השלטון עצמו הפך מיליציה עדתית חסרת-שליטה. מעשי הטבח, הרדיפה והמעצרים נגד הדרוזים הם חזרה על דפוס האלימות אשר התחוללה בחוף הסורי נגד בני העדה העלווית – לרבות רצח, חטיפה והוצאות להורג ללא משפט, כולל של נשים וילדים".

"העם הסורי, אשר סבל דיכוי, רודנות, מלחמה, גירוש וניסיונות לחלק את ארצו, נפגע כעת שוב בניסיונות לפירור זהותו הלאומית לכדי ישויות אתנו-עדתיות יריבות. האירועים האחרונים מצביעים על קמפיין משותף של השלטון ושל כוחות זרים – ובראשם ישראל. זו אינה מסתירה את שאיפותיה לדחוף את סוריה לעבר התפרקות, כהכנה לחלוקתה בהתאם לאינטרס הישראלי", הדגיש גילוי הדעת.

בסיום נכתב: "אנו מדגישים כי בני העדה הדרוזית – שלאורך ההיסטוריה הקריבו קורבנות והעמידו מקרבם מנהיגים למען עצמאות סוריה וחירותה – אינם נקודת התורפה של סוריה, אלא חלק בלתי-נפרד מהמרקם הלאומי הסורי. התנגדותם המתמשכת לפרויקט הכיבוש והחלוקה היא הוכחה לדברקותם העמוקה בארצם, וכי הפגיעה בהם היא פגיעה בסוריה כולה. אנו מזהירים מפני כל צורות ההתערבות הישראלית תחת מסווה של הגנה על הדרוזים, ומדגישים את טבעה העוין והפלגני של התערבות זו. אנו מטילים על השלטון הנוכחי בדמשק ועל המיליציות השייכות לו את מלוא האחריות לכל הידרדרות לעבר פילוג או מלחמת אזרחים".

יותר מ-40 אזרחים נהרגו בסוריה בשבוע שחלף במתקפות של כוחות הממשלה החדשה על ריכוזי אוכלוסיות מיעוטים סביב הבירה דמשק. לפי דיווחים בתקשורת העולמית, כוחות חמושים הנאמנים לממשלתו האסלאמיסטית של הנשיא אחמד א-שרע (לשעבר אבו מוחמד אל-ג'ולאני) תקפו את העיירה ג'רמאנא שמדרום לדמשק, שרוב אוכלוסייתה נמנית עם המיעוט הדרוזי. למחרת תקפו חמושים את הפרבר הדרום-מזרחי אשרפיית סחנאיא, שאוכלוסייתו דרוזית ונוצרית. לפי חלק מהדיווחים, במקום התנהלה לחימה ו-16 חיילים מכוחות הממשלה נהרגו בידי חמושים דרוזים.

המפלגה הקומוניסטית הסורית המאוחדת סבורה שהאירועים האחרונים הם "הסלמה מסוכנת ואיום אמיתי לשלום התושבים ברחבי הארץ". המפלגה גינתה כל "התגרות עדתית", פגיעה בסמלים ובאתרים קדושים של כל אחד מהזרמים הדתיים וכן הסתה עדתית ברשתות החברתיות, במסגדים או בפומבי. עוד הזהירה המפלגה כי החרפת האלימות הבין-עדתית עלולה להוביל לחלוקת סוריה לקנטונים ולהשתלטות כוחות זרים על חלקים מהמדינה.

ממשלת ישראל מצדה ניצלה אירועים אלה כדי להתערב בסוריה ולהפציץ כ-20 אתרים שונים ברחבי המדינה באמתלה של הגנה על המיעוט הדרוזי. לטענת ראש הממשלה נתניהו ושר הביטחון ישראל כ"ץ, שיגרו התקיפות בסוריה "מסר ברור" לממשלתה. כ"ץ איים: "אני שב ומזהיר את ראש המשטר הסורי ג'ולאני - אם הפגיעות בדרוזים בסוריה לא ייפסקו נגיב בחומרה רבה. בעקבות הפגיעות שהיו אתמול בדרוזים בסוריה, ראש הממשלה ואני הנחנו את צה"ל לבצע מספר תקיפות אזהרה נגד גורמים קיצוניים". כוחות צה"ל אף השתלטו על בסיס נוסף באזור החרמון ששימש בעבר את צבאו של אסד.

בתגובה לאירועים בסוריה ולהתערבות הישראלית, פרסמו המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) והחזית הדמוקרטית לשלום ושוויון (חד"ש) גילוי דעת משותף תחת הכותרת: "מעשי הטבח בסוריה פוגעים לא רק בדרוזים ובמיעוטים, אלא באחדות סוריה כולה!".

עקורים בתור לאוכל במטבח קהילתי במחנה הפליטים נוסיראת, (צילום: וואפא)

פורסם הלקסיקון של הברוטליות במלחמת עזה

שבוע עיר / בעריכת לריסה מילר

סע לעזה / איתן קלינסקי

סע לעזה, שם תמצא שמים קודרים

שקויו לגג לאלפי נשים וטף, לזקנים ולנכים

היום שמי הנקר ממרקים למשעי

אף לא מרקו את פאב הקר בלילות

ולא את צריבות השמש בימים,

זדון נקבד שירד מצפוני פלדה חמושים

שלח ממטרי רשפי אש קוטלי חיים

לדירים שמרבידי החול הם פתיים,

ושם דקמת חיייהם זועקת את חרדתם

מפני הקץ במעברי הצצה

בימת הרס מלקלכת פאש ובתים קורסים

ואין מכפה לאש בארץ המתים

שבתרה את עזה לבתרים מדדים

על פני מפלי דם בארץ המתים,

כשארצי עלתה על שרטון של מלחמת נגם

בו מותר לרשפי אש קוטלי חיים

להעלות על המוקד זקנים ונכים, נשים וטף –

“לא תחמל והמת מאיש עד-אשה מעולל ועד יונק” (!)

“הלקסיקון של הברוטליות: מונחים מרכזיים ממלחמת עזה” מאת אסף בונדי ואדם רז פורסם בשבוע שעבר בהוצאת פרדס. הלקסיקון (225 עמודים) “מבקש לחדד את שעומעם בכוונת מכוון ולעודד מחשבה ביקורתית הן על תוצאות הלחימה הברוטלית המתרחשת בעזה והן על תוצאותיה המופנות פנימה – אל החברה הישראלית”, מסרו המחברים. מלחמת עזה היא המלחמה הארוכה בתולדות מדינת ישראל. ראש הממשלה, בנימין נתניהו, הגדיר אותה כחלק מ”מלחמת שבע החזיתות”. אך לדברי בונדי ורז “ישנה חזית נוספת, שלא הוזכרה – חזית השפה. בזירה זו מתנהלת מערכה פנים-ישראלית, שבה מילים נכשלות, מסורסות ומעוותות, ומורחקות ממשמעויותיהן הממשיות, האמיתיות.”

“בחזית זו נוקטים השלטון והתקשורת המסייעת בידו של אמצעים כדי לשלוט במחשבה של הציבור הישראלי, לעקר את יכולתו להתנגד, ובעיקר – להפוך אותו לשותף לפשעים שמובילה ממשלת ישראל מאז השבעה באוקטובר ברצועת עזה ובגדה המערבית”, הוסיפו.

עבורם הלקסיקון הוא “כלי במערכה נגד הברוטליות. הוא מבקש להציג את אוצר המילים המשמש את הישראלים כשהם מדברים על המלחמה. הרי אפילו השיח על אודות המלחמה הוא צורה של השתתפות בה: בסלון הביתי, במכולת השכונתית, במפגש רעים. הערכים חושפים את מה שמוסתר מאחורי מילים ומושגים ששטפו את הרחוב הישראלי: ‘נוק אנבי’, ‘אין בלתי מעורבים’, ‘שטח השמדה’, ‘הגירה מרצון’, ‘הניצחון המוחלט’, ‘לשטח את עזה’ ועוד רבים”. “מאחורי מסך העשן המילולי שוכנות הזוועות”, הדגישו.

יצוין שבמאי אשתקד וגם כן בהוצאת פרדס, פורסם ספר נוסף של ההיסטוריון רז: “הדרך לשבעה באוקטובר: בנימין נתניהו, הנצחת הסכסוך והידרדרותה המוסרית של ישראל”. הספר מציג את מערכת היחסים בין ארגון חמאס לבין נתניהו, מתקופת כניסתו למשרד ראש הממשלה ב-1996 ועד למלחמת עזה 2023.

יוסי אבו

קריסה הומניטרית בעזה

ישראל משתמשת בהרעבה כשיטת לחימה. ב-25.4 הודיעה תוכנית המזון של האו"ם כי מחסניה ברצועה התרוקנו. יצוין כי תוך פחות משבועיים, יותר מ-1,060 תורמים לקחו חלק בקמפיין של שותפות השלום "לא מביטים מהצד" לגיוס משאבים. נאספו יותר מ-300 אלף שקל לסיוע הומניטרי לעזה. עקב ההיענות הגדולה הוחלט להמשיך בקמפיין ולהציב יעד חדש: חצי מיליון שקל. המארגנים הדגישו: "אנחנו אומרים בקול ברור: לא בשמנו".

סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם לפליטים פלסטינים (אונר"א) התריעה כי המצב ההומניטרי ברצועת עזה "חמור מעבר לכל דמיון", וקראה להתערבות בינלאומית מיידית בטרם ירדדר לאסון בקנה מידה חסר תקדים. אונר"א הודיעה כי עם כניסתו של המצור הכולל על הרצועה לשבוע התשיעי, האוכלוסייה האזרחית ניצבת בפני סכנת קריסה מוחלטת — מחסור קיצוני במזון, במים ובתרופות יחד עם תנאים תברואתיים גרועים.

כולנו העיר יאפא תל-אביב
סיורים בסימן מאבקים עירוניים
בהדרכת שולה קשת
 שכונת הארגזים - 8.5 | 18:00 | משה דיין פינת חיים ברלב
 סיור לילה בתחנה המרכזית - 8.5 | 22:00

מק"י - בנק"י - חד"ש
חגיגות 80 שנה לניצחון על גרמניה הנאצית
 שבת 8.5 | 10:30 | יער הצבא האדום בהרי י-ם

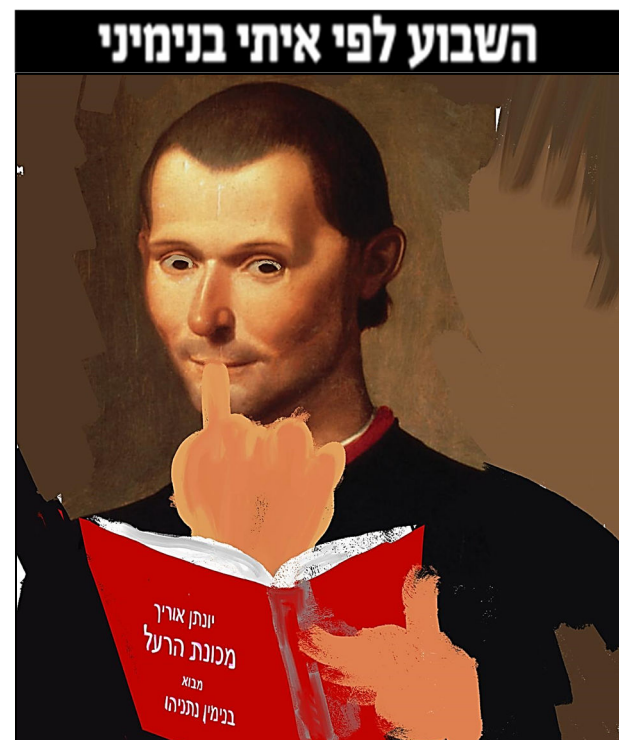
חד"ש סטודנטים
טקס לציון הנכבה המתמשכת
 יום רביעי 14.5 | 12:00 | כיכר אנטין אונ' ת"א

חד"ש ת"א
השתקה, רדיפה ושיבה
 שיחה על הנכבה בהשתתפות ג'עפר פרח,
 עו"ד נועה לוי ואלין נאסרה
 יום שני 12.5 | 20:00 | אחד העם 70, ת"א

מועדון הקולנוע בגדה השמאלית
1948 - לזכור ולשכוח
 בהשתתפות הבימאית: נטע שושני
 יום חמישי 15.5 | 18:45 | אחד העם 70, ת"א

הסוכנות הדגישה כי יש להפסיק לאלתר את האש ולהבטיח גישה חופשית ומתמשכת של סיוע הומניטרי לכלל תושבי הרצועה. כבר ביום שישי (2.5) הזהיר נציב אונר"א, פיליפ לזריני, כי המצור שמטילים כוחות הכיבוש על עזה "הורג בשתיקה": לדבריו, גם ללא פצצות — ילדים ונשים גוועים מרעב, מצמא ומהיעדר טיפול רפואי בסיסי. לפי אונר"א, מאז 2 במרס מונעים כוחות הכיבוש את כניסתן של משאיות סיוע, לרבות ציוד רפואי, מזון ומים, דרך המעברים שבשליטתם.

יצוין שמזה חודשיים מונעת ישראל כל הכנסה של אספקת מזון וציוד הומניטרי לרצועת עזה ומרעיבה במוצהר למעלה משני מיליון בני אדם, בהם יותר ממיליון ילדים. השר כ"ץ הכריז כי הכנסת המזון והסיוע לרצועה לא תחודש, והודה כי

השבוע לפי איתי בנימיני

זו הדרך ברשתות החברתיות

